

אדם הראשון קודם החטא

כל התוכנית כבר פרושה. בעל הרצון, תכלית הרצון, הסיבה שהרצון מגיע רק דרך בחירה, וכל תנאי הבחירה. הרמח"ל אומר שהתוכנית הזו יכולה להופיע בהיסטוריה בשני אופנים: ללא כישלון של המין האנושי, או לאחר כישלון. ההיסטוריה מנסה להחזיר את העולם למצב התקין שלו. העולם שלנו עדיין לא תקין אפילו כמצב עבודה. זה לא רק שאין לנו בית מקדש, אלא שכל המציאות שלנו היא מציאות שלאחר החטא. השמחה לא יכולה להיות שלמה, אנחנו במצב לוחות שניים ולא לוחות ראשונים, אנחנו לא במצב של קודם החטא. אנחנו מודדים את ההיסטוריה בהתאם לתוכנית המקורית. המצב כעת הוא בדיעבד, לא לכתחילה. חייבים לראות את המציאות ביחס לתוכנית המקורית, אחרת מגיעים לייאוש. המדד הוא המצב האנושי קודם החטא. אפילו שאין לנו עוד תקווה עד אחרית הימים, הרמח"ל מתאר לנו את מצב אדה"ר קודם החטא. מהרגע שעמ"י חטא בעגל, ק"ו בחטא המרגלים, אמר משה שהעולם לא יגיע לתיקון אלא באחרית הימים. היו נסיונות רבים לתיקון, אבל החטא כבר השאיר רושם. האם לכן יפסיקו לעבוד את ה' יפסיקו לקוות? לא. את אחישנה הפסדנו, באלף שלנו יהיה בעיתה. אז מתי בדיוק זה קורה?

כל התוכנית עליה דיברנו באה לידי ביטוי ביום הראשון של הבריאה. אנחנו לא יודעים איך נראים נשמה וגוף במצב של קודם החטא, אבל אנחנו יודעים שאדם הראשון היה בעל גוף ונשמה. היו ענייני שלמות וחסרון, היה את הנחש שהיה היצר הרע. לפני החטא, הבחירה היתה לגמרי מאוזנת. אדם הראשון היה חופשי לבחור במה להידבק. אדם הראשון היה אמור לא לתת לרע שום שליטה - לא להישמע לרע. התוכנית היתה שאדם יתקן את העולם ביום בריאתו, הרע עוד לא קיבל שליטה, העולם לא התקלקל. כל המוטל עליו היה להכיר ברע, להגדיר אותו, לא לחשוב שהוא יכול להיות טוב. הפיתוי של הרע, שדוקא על ידי החטא אפשר להשיג יותר - אם אדם היה מבין שזה פיתוי ולא נכנע לו - העולם היה נתקן. אם הוא היה מבין שלא יכול להיות שהרע יוסיף טוב לעולם, שלהראות את החושך ואז להפוך אותו לאור - זה רע. מי שחושב שה' זקוק להביא טובה לעולם ע"י בחירה רעה של בני אדם, אומר בעצם שה' תלוי בזולת, שהוא לא יכול להיטיב לנבראים אלא אם הם יחטאו. זה רעיון פילוסופי טמא מאוד, שעד היום אנשים מאמינים בו.

אם הרמח"ל אומר שמי שמאמין לרעיון הזה מאמין שה' תלוי בזולת - למה הבחירה על ידי הטוב לא נקרא שה' תלוי בזולת? הרי הטוב האלוקי יכול להגיע גם אם האדם לא יבחר בטוב - אז מה ההבדל? התשובה היא, שהאפשרות לאכול מעץ החיים זה בגדר הגשת טוב, הגשת טוב מוחלט שהאדם יוכל להידמות לערך המוחלט ולהיות שלם מצד עצמו. כך האדם דבק בטוב, זו הדרך שבה דבקים בטוב. אבל, כשאדם אומר שדרך הדבקות עוברת בהסתבכות עם הרע - זה רעיון טמא. זה אומר שהמערכת צריכה לעבור כישלון, ואז ודאי שה' לא יכול להגיש את הטוב לבני אדם. זה שאדם נטל את הטוב זו הדרך לדבוק בטוב, זו הגדרת השלמות בעצמה. להסתבך עם הרע כדי להשיג את השלמות - זה ממש שה' לא יכול להגיש לבני אדם את הטוב! זה רעיון טמא מאוד. אדם מוגבל ביכולת להגיע לשלמות אם הוא לא דבק בערך המוחלט, הכרה בטוב היא הגדרת השגת השלמות*.

הנחש הוא הרמאי, כי תפקידו הוא לרמות. הנחש מילא את תפקידו, והאדם הוא זה שהפך אותו לרע. הנחש אמר דברים רעים, אבל הוא היה משרת את הקדושה. הוא עשה את התפקיד שלו כדי לאפשר את הבחירה לאדם. הרע היה יכול להיתקן, וזה שאדם הראשון נתן לו כח גרם לנחש שגם הוא יצטרך לעבור את כל המערכת הזו שאנשים נותנים שליטה לרע. הרע הוא הכח היחיד שנתן לעולם את הזכות לעולם הבא, הוא טוב מאוד!

* - מה עם המדרש שאומר שאדם טוען כלפי ה' שהוא בא עליו בעלילה?
 זו שאלה טובה, אבל חוקי יסוד לא זים ממקומם בגלל שאלות טובות. יש חוק יסוד שה' הוא בעל גבול, ושום
 תיאור גבולי כביכול בתורה של ה' לא יזיז את החוק הזה. אפשר להישאר עם קושיה, או לסדר את הדברים,
 אבל דבר שהתברר לנו כחוק יסוד הם בלתי ניתנים להזזה.
 תפילין עגולות זה לא בהכרח נוגד חוק יסוד, אבל לומר שה' הוא בעל גבול - זה כפירה בעיקר. החוקיות היא
 עבורנו ולא עבורו.
 תלות ה' בזולתו זה חוק יסוד, שום מדרש לא יכול לשכנע אותנו שה' תלוי בזולתו. השאלה היא על המדרש,
 לא על היסוד.

שאלות לא מזיזות את האמת ממקומה.
 הרב שלי היה אומר שאנשים החליטו לבדוק את המציאות על פי לוח הכפל, אבל מי אמר שלוח הכפל הוא
 אמת?

אז ישבו ובדקו מאה פעמים עם חרוזים, ראו שלוח הכפל עובד.
 אחרי זה יצאו לרחוב, אחד עשה טעות ולא יצא לו נכון. מיד הוא צעק: "לוח הכפל הוא טעות"...
 אדם חכם לא מתנדנד מכל מדרש שהוא שומע. לא מזיזים את היסודות, יש חוקי יסוד.
 אם ה' ציווה על חוקים ולא מינה מישהו שמוסמך לשנות אותם - הם חוקי יסוד.
 יש הרבה מדרשים תמוהים. אפשר להשאיר אותם בכספת.

** - מה עם המשנה שלא לעבוד על מנת לקבל פרס? יש עניין לעבוד שלא בשביל השכר?
 פרס זו פרוסה, יש על זה זוהר מפורש. עולם הבא הוא לא פרוסה.
 אם ה' רוצה שתעבוד כדי להתענג עליו, אז זו העבודה השלמה ביותר. מי שמבין שיש תכלית לאדם לעשות
 דברים סתם כי ה' ציווה - זה ממש מקולקל. יש מרד יותר גדול מזה?
 יש דרגה של חסידים שעושים את עבודתם באופן כזה שהם שוכחים את עניינם העצמי מרוב אהבה,
 ועוסקים רק במגמת האהוב. אבל זה לא שיש שתי תכליות, יש מגמה אחת לעולם - ישמח ה' במעשיו!
 ההבדל הוא מה מניע אותי בעת העבודה: הרצון להידיבק, או המערכת של חילול ה' וכבוד ה'.
 הכל עומד על מערכת אחת ויחידה. דוד המלך שאומר "אחת שאלתי" ודאי גם השיג את הכוונה המצויה
 בחסידים.

קיום המצוות הוא כדי להידיבק בטוב האמיתי, זה מצב שלם. אסור לנתק מעצמנו את התשוקה הזו.
 ודאי שעבודה כדי לקבל שכר זו עבודה לשמה, הרי ה' ברא את העולם כדי שנקבל שכר - זה רצונו!
 להתענג על ה' זו התכלית. גם גלידת שמנת זה עונג טוב, אבל זה דבר יחסי. איך מקיימים עונג שבת בלי זה?
 איך מקיימים ארץ זבת חלב ודבש בלי גלידת שמנת?
 מי שמבין מיהו השלם ואיך הוא ישלים אותו - הוא מחפש את ה'. אנחנו עובדים בשביל השלמות הזו, למרות
 שהיא "עין לא ראתה אלוקים זולתך". אנחנו לא יכולים לדמיין מה זה, במציאות שלנו יש מעין רגעים של
 מוחלטות לעומת יחסיות, אבל הזמנים לא רבים. זו רק טעימה, אי אפשר יותר מזה בעולם הזה. גם בשבת
 שלנו אין לנו כמעט אז תתענג על ה', אנחנו הופכים את השבת לעונג בדברים יחסיים. אדם אמיתי יודע
 שהעונג היחסי של שבת מזכיר לו את העונג המוחלט של העולם הבא.
 היום העולם שלנו הוא עולם שפע מדהים, כל כך הרבה טעמים ווריאציות אינסופיות של שפע. כל זה בא
 להראות לנו שהעולם באמת כולו כדי להיטיב, וכולו מקביל למערכת הנצחית. ארץ זבת חלב ודבש, מי שלא
 יראה את השלמות האלוקות מופיעה בשפעת החלב בכבשים ובעיזים, לא יבין שהמקום הזה הוא מקום
 השלמות הנצחית במערכת הנמשלית האמיתית. הכל מקביל בעולם.
 את השבת אנחנו מרחיבים בחיצוניות. הגר"א אומר שבימי חול ראוי שאדם ירחיק את עצמו מעונג מיותר,
 אבל בשבת - מצווה גדולה להתענג. הוא מדבר על עונג יחסי. זו העמדת השבת בחיצוניות, שמורה על
 הפנימיות.

כמו שמצווה לדבר על השבחים הפשוטים ביותר של ארץ ישראל, שהיא מרובת אקלימים ומקום נפלא לגור
 בו. זה מראה שהחפץ האלוקי נמצא בארץ הזו, כעת זה נמצא בחיצוניות - ומפה תבין שזה נמצא גם
 בפנימיות.

השיחה נערכה לפישטחיות הבנתו של העורך,
 וכל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד.